

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Kolín, Prokopa Velikého 633

Prokopa Velikého 633, 280 02 Kolín IV

Identifikátor školy: 600 045 358

Termín konání inspekce: 20. – 24. říjen 2003

Čj.:	c2-1117/03-2050
Signatura:	kc1cx106

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a vzhledem k předmětům český jazyk, cizí jazyky, matematika, přírodopis a praktické činnosti, ve školní družině a školním klubu,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, ve školní družině a školním klubu,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech český jazyk, cizí jazyky, matematika, přírodopis a praktické činnosti, ve školní družině a školním klubu.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Kolín, Prokopa Velikého 633 je od 1. ledna 1994 příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Město Kolín. Sdružuje základní školu (kapacita 650 žáků), školní družinu a školní klub (kapacita 400 žáků) a školní jídelnu (550 jídel). Základní škola má celkem 27 tříd a ke dni inspekce ji navštěvovalo 580 žáků. V prvním až pátém ročníku je vždy učební plán jedné ze tříd (třídy označené písmenem A) v rámci nepovinných předmětů doplněn jednou hodinou sportovní gymnastiky. Od druhého po devátý ročník je vždy jedna třída ročníku třídou specializovanou (třídy označené písmenem D), navštěvují ji žáci se specifickými vývojovými poruchami učení. Školní družina a školní klub jsou zřízeny jako sloučené zařízení. Ke dni inspekce bylo do tohoto sloučeného zařízení zapsáno celkem 327 žáků. Provedená inspekční činnost zahrnuje základní školu a školní družinu se školním klubem. Ve školní jídelně proběhla v rámci inspekce kontrola dodržování právních předpisů na úseku školního stravování.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI V ZÁKLADNÍ ŠKOLE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A K PŘEDMĚTŮM ČESKÝ JAZYK, CIZÍ JAZYKY, MATEMATIKA, PŘÍRODOPIS A PRAKTICKÉ ČINNOSTI, VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ A ŠKOLNÍM KLUBU

Ředitel školy, obě zástupkyně ředitele a obě výchovné poradkyně splňují předepsané *podmínky odborné a pedagogické způsobilosti*. U příslušných pracovníků je splněna také podmínka délky předepsané pedagogické praxe. Kvalifikační podmínky splňuje i školní speciální pedagožka, která ve škole dvě hodiny týdně pravidelně pracuje.

Výuka českého jazyka ve třídách VI. A, VI. C a VII. A je personálně zajišťována učitelkou, která dosud nesplňuje předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, ale již chybí pouze obhájení diplomové práce k ukončení příslušného studia. Cizí jazyky ve všech třídách vyučují učitelky, které sice splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku jiných předmětů v základní škole, ale odbornost pro výuku některého cizího jazyka dosud nezískaly. Praktické činnosti ve třídách II. A, III. A, IV. A a V. B vyučují pedagogické pracovnice školní družiny, které mají středoškolské pedagogické vzdělání. Výuka sledovaných předmětů v ostatních třídách je zabezpečována učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Výuka ve specializovaných třídách je z hlediska speciální přípravy učitelů na práci v nich zajištěna kvalitně. Kurzy nápravy specifických vývojových poruch učení absolvovalo na prvním stupni deset učitelek, většinou se jednalo o kurzy pro nápravu dyslexie, dysgrafie a dysortografie, dvě učitelky absolvovaly kurz pro nápravu dyskalkulie. Tři učitelky vystudovaly speciální pedagogiku. Na druhém stupni se kurzu nápravy poruch čtení a psaní zúčastnily čtyři a dyskalkulie dvě učitelky.

Pedagogické pracovnice školní družiny a školního klubu splňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Organizace činnosti a provozu základní školy vůči zaměstnancům se opírá o přehlednou organizační strukturu. Organizační řád spolu s promyšlenými náplněmi práce a delegovanými kompetencemi jednotlivých pracovních úseků zabezpečují funkčně chod školy. Ředitel se zabývá spolu s účetní finančně-ekonomickým úsekem, garantuje jednání se zřizovatelem, rodičovskou veřejností, zajišťuje personální zabezpečení, bezpečnost práce a celkovou údržbu budov. Zástupkyně, která je zároveň statutárním zástupcem, řídí a kontroluje oblast výchovně-vzdělávacího procesu druhého stupně, druhá zástupkyně má celkově na starosti první stupeň, zodpovídá za práci a chod v specializovaných třídách a inventarizaci. Školník organizuje práci provozních zaměstnanců, vedoucí školní jídelny řídí práci kuchařek.

Vnitřní informační systém je propracovaný a funkční. Při dané velikosti školy je nutný zodpovědný přístup všech pracovníků, operativní řešení je využíváno až jako poslední.

Poradními orgány byly stanoveny pedagogická rada a užší vedení školy (ředitel, obě zástupkyně, ekonomka, dle potřeby výchovné poradkyně či vedoucí vychovatelka). Činnost metodických sdružení a předmětových komisí se jevila vedení školy jako formální, proto zvolili po poradě se všemi pedagogickými pracovníky systém garantování jednotlivých předmětů, a to na prvním (deset učitelů) i druhém stupni (celkem patnáct vyučujících). Rada učitelů tak participuje na tvorbě tematických plánů, na výběru učebnic a pracovních sešitů, dalším vzdělávání apod. Pozitivní byla např. náročná organizace výuky cizích jazyků ve čtvrtém ročníku. Učitelé se dohodli v tomto předmětu na integraci žáků se specifickými vývojovými poruchami učení do běžných žákovských skupin, a tak byli všichni žáci čtvrtého ročníku rozděleni do čtyř skupin, výuka je v rozvrhu stanovena shodně. Smyslem je zapojit žáky s poruchou učení do kolektivu a vyučovat podle individuálního vzdělávacího plánu.

Systém vedení a motivování pedagogických pracovníků je funkční, účinný. Začínající učitele uvádějí a zaškolují zkušení vyučující. Na uvádění se podílejí také ředitel i obě zástupkyně. Četnost hospitační činnosti je nadstandardní (v loňském školním roce vykonali devadesát dvě hospitace), také v letošním školním roce již v průběhu prvních dvou měsíců navštívili většinu tříd. Určitým nedostatkem je fakt, že sledují nejvíce výuku českého jazyka a matematiky, méně naukové předměty a jen velmi sporadicky byly sledovány všechny výchovy. Pracovníky školy ředitel i obě zástupkyně velmi dobře znají, vědí o jejich kvalitách i nedostacích. Se závěry školních inspektorů se shodovali, dokládají to jejich vlastní hospitační záznamy. Kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu u větší části pedagogického sboru pozitivně ovlivnili. Všichni učitelé ovšem nechtějí přijímat nové podněty k práci, učit se a užívat inovativní metody a formy práce. Účinnost opatření zhruba u čtvrtiny učitelů je nižší.

Vysoké procento kvalifikovaných pracovníků ve škole (více než 90 % vyučovaných hodin zabezpečují učitelé s odbornou a pedagogickou či pedagogickou způsobilostí) dokladuje funkční práci vedení školy v oblasti plánování personálních podmínek. Pedagogický sbor je věkově vyvážený. Také kontrolní činnost je plánována, obě zástupkyně pravidelně a prokazatelně kontrolují povinnou dokumentaci.

Vedení školy podporuje *další vzdělávání učitelů*, a to jak formu dálkového studia, tak vzdělávací kurzy.

Poznámka: Opakovaně škola umožnila svým pracovníkům dálkově studovat, ale učitelé po dostudování odešli do lukrativnějších zaměstnání. V loňském školním roce opustili školu další dva pedagogové.

Další vzdělávání je v souladu s cíli školy – kurzy reedukace specifických vývojových poruch, informatika, cizí jazyky a v neposlední řadě absolvování prvního a druhého cyklu vzdělávání *Tvořivá škola*. Účast v kurzech a seminářích pozitivně ovlivnilo výuku.

Hodnocení zaměstnanců vychází z kontrolní činnosti vedení školy. Kritéria pro stanovení nadtarifních složek jsou pedagogickým pracovníkům známa. Bodové ohodnocení je doplňováno o závěry z hospitační činnosti. Zásadními kritérii jsou přístup učitelů k výchovně-vzdělávacímu procesu, zavádění inovativních metod, další vzdělávání, využívání výpočetní techniky, práce s povinnou dokumentací. **Sebehodnocení pracovníků** se zatím nerealizuje.

Personální podmínky školy, s přihlédnutím k systémovým a organizačním podmínkám, byly hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM V ZÁKLADNÍ ŠKOLE A ŠKOLNÍ DRUŽINĚ A ŠKOLNÍM KLUBU

Prostorové podmínky se v jednotlivých budovách odlišují. Škola je umístěna celkem v pěti budovách. Čtyři z nich se nacházejí v rozlehlém oploceném areálu. Pátá budova, kterou škole postoupila blízká mateřská škola, slouží pro výuku některých tříd prvního stupně. Třídy v této budově jsou esteticky a podnětně vyzdobené, v několika již proběhla výměna nábytku. Rekonstrukce celé budovy je zatím dokončena z poloviny a vedení věří, že bude v nejbližší možné době pokračovat. Druhý stupeň se učí v původní budově školy. Chodby jsou vkusně vyzdobené a čisté, učebny jsou méně podnětné a motivující než na prvním stupni. Budova je prosklenou chodbou spojena s bývalým internátem. V něm kromě několika tříd prvního stupně pracuje školní družina a je zde umístěna školní jídelna, učebna informatiky a pracovna pro praktické činnosti. V té se nachází i keramická pec sloužící nejen pro výuku výtvarné výchovy, ale i pro práci školní družiny a klubu. Další budovou sloužící k výchově a vzdělávání žáků je rozlehlá hala BIOS, poskytující zázemí pro míčové hry, gymnastiku a další sportovní aktivity. Posledním školním objektem je menší budova výměníku tepla, v jehož části byl vybudován malý tělovýchovný sálek, využívaný školou, školní družinou a klubem i veřejností. V areálu se dále nachází multifunkční sportovní vyasfaltovaná plocha, vybavená brankami, basketbalovými koši a stoly na stolní tenis. Toto vše slouží i k relaxaci žáků před a po vyučování a ve volném čase. Z vybavení a úrovně tříd je patrné, že vedení školy podporuje oba stupně stejnou měrou: nový nábytek je i v některých třídách druhého stupně, sociální zařízení byla rekonstruována podle naléhavosti. Kromě již zmíněného pavilonu mateřské školy čeká na rekonstrukci ještě budova internátu. Obě rekonstrukce má ředitel školy připraveny a stejně tak má zpracovanou studii rekonstrukce a úpravy hlavního vchodu. Odborných učeben je několik – tři pro výuku informatiky, tři pro výuku jazyků, pracovna přírodopisu, fyziky a ještě několik dalších, zaměřených na konkrétní předmět. Jejich vybavení však není nijak speciální. Kromě nástěnných obrazů (dějepis, český jazyk) a trojrozměrných modelů (fyzika, přírodopis) zde nenajdeme prakticky žádné stabilně umístěné didaktické pomůcky a moderní techniku. Tyto učebny většinou sousedí s přilehlými kabinety. Pomůcky – a třeba i elektrický rozvod v učebně fyziky – jsou ve velké míře již za hranicí použitelnosti nebo dožívají a vyžadují průběžnou výměnu a rozšíření. Škola dále disponuje cvičnou kuchyní. Knihovna byla vzhledem k nedostatku prostor zrušena a jako samostatná jednotka neexistuje. Knížky jsou rozděleny pro první a druhý stupeň

a umístěny ve skřínkách ve třídách a v kabinetech. Ve větší míře je sadami knížek vybaven první stupeň, na druhém chybí moderní tituly. Dostatečné je zabezpečení odbornou literaturou a encyklopediemi. Na dobré úrovni je škola vybavena zvukovými nahrávkami, velmi málo videoukázkami, standardně informativní literaturou. Výuka předmětu praktické činnosti se realizuje v odborných pracovnách (počítačové učebny, školní dílna, cvičná kuchyně, pracovna přírodopisu), na pozemcích v areálu školy a v klasických třídách. Pro praktické pěstitelské práce mají žáci k dispozici rozsáhlý pozemek s poličky, ovocným sadem, skladem nářadí a nevytápěným skleníkem.

Vybavení učebnicemi je standardní. Škola má zásobu většinou starších učebnic z různých nakladatelství. V průběhu inspekce nebylo zaznamenáno používání učebnic bez schvalovací doložky ministerstva školství. **Vybavení nástěnnými a trojrozměrnými pomůckami**, atlasovými soubory a dalšími publikacemi je celkově průměrné. Řada materiálů, která je běžně užívána, jsou soukromé věci jednotlivých učitelů. Didaktická technika, zejména audiovizuální, je zastaralá a vyžaduje obnovu. Tři počítačové učebny jsou vybaveny 13, 10 a 9 PC, z nichž nadpoloviční většina je již zastaralá. Některé počítače jsou umístěny také ve třídách prvního stupně. V kabinetech výpočetní technika umístěna není. Škola nebyla dosud zařazena do programu *Internet do škol*.

Zejména pro učitele českého jazyka a matematiky má škola k dispozici výukové programy pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení. Jejich využití je – podle sdělení ředitele školy - plánováno a vedením sledováno, v době inspekce však využity nebyly.

Vybavení dílenskými nástroji, šicími stroji a spotřebním materiálem je dobré, vybavení nářadím pro práce na pozemku je pouze vyhovující, technické a softwarové zázemí počítačových pracovišť a zařízení cvičné kuchyně má velmi dobrou úroveň.

Sportovní zázemí školy je kvalitní; hala BIOS i malý tělovýchovný sálek jsou školou plně využívány a pronajímány v odpoledních hodinách veřejnosti. Škola citelně postrádá hřiště s běžeckou dráhou. Ředitel má zpracovaný projekt na jeho výstavbu na parcele vedle školy, avšak územní plán města počítá s jiným využitím. V současné době učitelé tělesné výchovy využívají vlastní asfaltovou plochu a travnatou část protilehlé školky. Dálkové běhy se konají okolo bloku v městské zástavbě, což způsobuje problémy s bezpečností žáků.

Prostorové podmínky ŠD odpovídají potřebám jen částečně a jsou pouze vyhovující. Vybavení starším nábytkem, koberci a audiovizuální technikou je na průměrné úrovni. Stoly a židličky svojí velikostí odpovídají antropometrickým požadavkům dětem mladšího školního věku. Prostředí heren je esteticky podnětné, na výzdobě se podílejí žáci. Všechny herny a učebny ŠD jsou umístěny v jednom pavilónu. Dvě menší herny jsou prostorově pouze vyhovující, jejich využití, zejména pro pohybové aktivity je omezené, pro realizaci jiných činností však postačuje. Pouze herna 1. oddělení umožňuje bezproblémové vykonávání všech činností. Třetí a páté oddělení nemají k dispozici vlastní hernu, proto vykonávají svoji činnost ve třídách III. A a III. D. Vnitřní uspořádání heren neumožňuje kvalitní práci v menších skupinkách. ŠD má také k dispozici počítačovou pracovnu. Pravidelně využívá tělocvičnu BIOS, gymnastický sál, cvičnou kuchyni, školní dílnu, chodby a celý venkovní areál. Materiál pro činnost mají vychovatelky přehledně uložen v kabinetu.

Žáci ve ŠD mají k dispozici sortiment starších her, stavebnic, knih a časopisů a hraček umístěných přehledně v hernách a třídách. Chybí moderní stolní hry, elektronické hračky. Nedostatečně je ŠD vybavena variabilně sestavitelnými odpočinkovými kouty (stany, skrývačky), matracemi a poduškami. Pro svou činnost má naopak dostatek drobného spotřebního a sportovního materiálu.

Kontrolní činnost zaměřená na využití materiálních zdrojů školy je ze strany jejího vedení spíše nahodilá a nekonceptní. Zpětná vazba je malá. Přesto má ředitel školy o stavu celého objektu i pomůcek docela dobrý přehled.

Zpětná vazba je malá, avšak je pravdou, že ředitel má o celkovém stavu celého objektu a pomůcek velmi dobrý přehled.

Z toho pramení i celkem jasný a koncepční plán postupného zlepšování daného stavu, který obsahuje nejen dokončení započatých rekonstrukcí, ale také výstavbu nových částí a objektů (vchod, hřiště, běžecká dráha).

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti základní školy byly dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V ZÁKLADNÍ ŠKOLE VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM V PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK, CIZÍ JAZYKY, MATEMATIKA, PŘÍRODOPIS A PRAKTICKÉ ČINNOSTI

Vzdělávací programy

Ve škole se vyučuje podle schváleného vzdělávacího programu *Základní škola* (MŠMT ČR, čj. 16 847/96-2 včetně dodatků a úprav). **Je dodržen předepsaný učební plán** ve všech ročnících. **Vlastní realizace** se řídí doplňky k učebnímu plánu a organizačními pokyny, které tento program určuje. Od prvního po pátý ročník je upraven učební plán tříd s označením A tak, že se v nich vyučuje nepovinný předmět sportovní gymnastika. Protože jsou do těchto tříd zapisováni žáci na základě zájmu o tuto specializaci, navštěvují tento předmět všichni. Od druhého ročníku jsou zřízeny třídy specializované (II. D až IX. D), s nižšími počty žáků, které navštěvují žáci se specifickými vývojovými poruchami učení. Učební plán těchto tříd je doplněn jednou hodinou individuální péče, která není pro žáky povinná, ale kterou hojně využívají. Žáci těchto, ale i ostatních tříd mohou navštěvovat hodiny logopedické péče zajišťované logopedickými asistentkami a prováděné pod dohledem klinického logopeda. Žáci specializovaných tříd pracují podle vzdělávacích programů (skupinových či individuálních), které - v rámci možností základního vzdělávacího programu - více či méně upravují rozsah učebních osnov. Další dva zdravotně postižení žáci jsou do běžných tříd integrováni individuálně a vyučování je jejich postižení vhodně přizpůsobeno.

Výuka sledovaných předmětů český jazyk, cizí jazyky, matematika, přírodopis a praktické činnosti **byla v souladu s učebními osnovami** zvoleného vzdělávacího programu. V některých předmětech ve specializovaných třídách (např. matematika a cizí jazyky ve třídách druhého stupně) nebylo vhodně a s přihlédnutím k aktuální skladbě žakovské skupiny vymezeno základní učivo. Možnosti individuální a skupinové úpravy rozsahu naopak velmi dobře využily učitelky českého jazyka a učitelky sledovaných předmětů ve třídách prvního stupně.

Interní úprava učebních plánů v oblasti volitelných a nepovinných předmětů využívá možnosti školy, snaží se zohledňovat potřeby i zájmy žáků. Volitelné předměty jsou směřovány do oblasti seznamování s informačními technologiemi a výpočetní technikou a na konverzaci v cizích jazycích. Zájemci se také mohou vzdělávat v předmětu technické kreslení. Pro devátý ročník jsou zřizována nepovinná cvičení (český jazyk, matematika). Podle metodického pokynu MŠMT ČR (čj. 31172/2002-22) k realizaci rozvojového programu *Rozšíření učebních plánů vzdělávacího programu pro základní vzdělávání o dvě vyučovací hodiny* byla jednou hodinou posílena výuka fyziky v osmém ročníku, v devátém ročníku byla přidána jedna hodina volitelného předmětu. Volný čas dětí se škola snaží pozitivně ovlivňovat nabídkou mnoha různých zájmových útvarů (každoročně až 40, přesné seznamy jsou uváděny ve výročních zprávách o činnosti školy), které jsou organizovány v rámci školní družiny a školního klubu.

Kontrolu plnění osnov provádějí ředitel i obě zástupkyně při hospitacích. Obsahovou a odbornou úroveň zpracovávaných časově-tematických plánů pomáhají kontrolovat tzv. garanti (odborně způsobilí učitelé, kteří byli touto činností vedením školy pověřeni). Tento způsob kontroly je smysluplný a účinný. Kontrolované třídní knihy (2002/2003 a 2003/2004) průkazně zachycují průběh vzdělávání v loňském i letošním školním roce.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy vůči žákům je upravena zejména rozvrhem hodin a školním řádem a **je funkční**. Rozvrh hodin je - kromě jediného porušení obecně závazného předpisu ve třídě I. A, v níž se podle tohoto rozvrhu vyučovalo v úterý pět vyučovacích hodin v jednom sledu - v souladu s legislativními požadavky na denní hodinové dotace a odpovídá učebním plánům tříd. Zařazení některých sledovaných předmětů nebylo z hlediska psychohygienického vhodně vyvážené (např. cizí jazyky ve třech dne po sobě, přírodopis ve dvouhodinové dotaci ve dvou dnech po sobě apod.). Délka vyučovacích hodin a přestávek byla v souladu s předpisy. Školní řád podléhá průběžné aktualizaci v souvislosti s různými metodickými pokyny ministerstva. Byl schválený a projednaný v pedagogické radě. Svým obsahem odpovídá požadavkům příslušného předpisu. Obsahuje také vhodně formulovaná práva žáků.

Vnější informační systém je funkční, úplný. Velmi dobrou vypovídací hodnotu má výroční zpráva o činnosti školy za loňský školní rok. Obsahuje všechny předepsané údaje. Škola vhodným způsobem uveřejňuje všechny povinné informace o škole a vedoucích pracovnících, seznamuje rodičovskou veřejnost s možnostmi pro získávání informací o žácích a o škole, o postupech při vyžádání těchto informací či při podávání stížností. Informace o průběhu a výsledcích vzdělávání a výchovy žáků získávají rodiče běžnými způsoby, kromě písemných forem je preferován osobní styk a jednání. Škola organizuje pro zákonné zástupce žáků minimálně čtyřikrát ročně třídní schůzky a konzultace, je možné telefonické sjednávání individuálních schůzek. Rodiče jsou předepsaným způsobem prokazatelně informováni o důvodech výchovných opatřeních, která byla uplatněna vůči jejich dětem.

Systém **výchovného poradenství** má vynikající úroveň. V současné době jsou rozděleny oblasti činnosti celkem mezi tři osoby. Bývalá výchovná poradkyně pro první stupeň se od letošního školního roku stala stálou pracovnící pedagogicko-psychologické poradny a ve škole nyní pracuje jako externí zaměstnanec. V současné době předává nově pověřené výchovné poradkyni pro první stupeň veškerou dokumentaci o výchovném poradenství a o žácích a jako školní speciální pedagog pomáhá svým odborným dohledem ve specializovaných třídách. Druhá výchovná poradkyně (zároveň zástupkyně ředitele pro druhý stupeň) zajišťuje výchovné a profesní poradenství pro druhý stupeň, spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, případně i s dalšími poradenskými institucemi. Je hlavním garantem spolupráce školy s rodičovskou veřejností. V oblasti profesionální orientace žáků organizuje schůzky s rodiči, spolupracuje s *Poradenským střediskem pro volbu povolání* při Úřadu práce v Kolíně a s tímto pracovištěm zprostředkovává kontakt také žákům. Obě výchovné poradkyně získaly pro výkon této funkce požadovanou způsobilost dalším studiem. Pro veřejnost mají stanoveny pravidelné konzultační hodiny, rodiče byli seznámeni s možností sjednat si telefonicky osobní jednání v čase, který jim vyhovuje. K pravidelnému informování žáků i rodičů ve všech oblastech výchovného poradenství slouží veřejně přístupná vývěska a nástěnky v některých třídách. Výchovné poradkyně evidují návrhy na odborná speciálně pedagogická a psychologická vyšetření, sledují termíny platnosti odborných posudků (včetně posudků rediagnostických), garantují dodržování doporučených speciálně pedagogických postupů a výchovných metod a forem práce se žáky. Spolupracují s preventistkou pro **oblast prevence patologických jevů**. Od září 2003 byla touto funkcí pověřena nová pracovnice, která dosud neabsolvovala potřebnou přípravu, proto je tato spolupráce nezbytná. Při přípravě plánů

prevence byly zohledněny aktuální problémy ve škole. Prevenci podporuje široké spektrum zájmových činností. I letos pokračuje již v předcházejících letech zahájená spolupráce s kolínskou Pedagogicko-psychologickou poradnou, která pro žáky škol zajišťuje některé preventivní programy.

Činnost výchovných poradkyň je vhodným a přehledným způsobem dokladována. Důvěrné informace o žácích jsou uloženy tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití.

Propracovaný *system výchovného poradenství, prevence sociálně patologických jevů* a opatření přijímaná v těchto oblastech *mají pozitivní vliv na úroveň výchovně-vzdělávacího procesu.*

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Výuka byla sledována v prvním až devátém ročníku celkem ve dvaceti hodinách. Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu, členění předmětu na jednotlivé části je v souladu s požadavky vzdělávacího programu. Pozitivem je dvouhodinová týdenní dotace literární výchovy a dále výuka slohu v blocích a integrovaně. Kontrolou zápisů v třídních knihách loňského školního roku bylo dokladováno plnění učebních osnov a respektování úprav a doplňků vzdělávacího programu z roku 1998. Příprava na jednotlivé hodiny byla zodpovědná po odborné stránce, z hledisky psychohygieny práce i materiálního zabezpečení, ve většině hodin byly promyšlené metody a formy práce. Stanovené cíle výuky byly přiměřené, probírané učivo na sebe navazovalo, byla např. využita předcházející návštěva v školní knihovně, práce s výukovými vzdělávacími programy či zhlédnutá videoukázka.

Velmi dobré personální zabezpečení výuky, včetně zodpovědné přípravy učitelů pro práci na nápravě specifických poruch učení, se do kvality výuky českého jazyka pozitivně promítlo.

Učitelé na prvním stupni vytvořili didakticky podnětné prostředí tříd. Na druhém stupni vznikly polo odborné učebny s větší či menší mírou estetické úrovně. Materiální zázemí bylo ve sledovaných hodinách vcelku dobře využito. Zhruba ve třetině byl funkčně využíván zpětný projektor, v literárních hodinách zvukové nahrávky. Ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že zhruba jednou týdně žáci pravidelně navštěvují učebnu informatiky a procvičují učivo pomocí výukových programů. S nimi pracují více žáci tzv. *dyslektických* tříd, umožňují to jejich nižší počty. *Internet* zase více využívají žáci klasických tříd. V sledovaných hodinách chyběla práce s pravidly českého pravopisu a slovníky.

Struktura hodin odpovídala zkušenostem a praxi jednotlivých učitelů. Ve dvou třetinách sledovaných hodin převládal činnostní styl výuky. Vyučující organizovali žákům činnost, zařazovali práci s názornými pomůckami, didaktickou technikou, střídali účelně frontální způsob práce se samostatnou či skupinovou prací. Zvláště na prvním stupni byly zařazovány nejrůznější didaktické pomůcky. Nedostatkem v sledovaných hodinách byla absence vnitřní diferenciací v klasických třídách, všichni žáci vykonávali stejnou činnost. Někdy byla zařazována méně efektivní práce jednoho žáka u tabule, či převažovala příliš dominantní role učitele v aktivní činnosti. Velmi dobré byly sledované hodiny literární výchovy, žáci projevovali zájem, plnili dobře zadané úkoly. Z aplikace již získaných dovedností vyplývaly i dobré výsledky. Jako vynikající byly hodnoceny hodiny v *dyslektických* třídách. Učitelé volili přiměřené metody práce, žáky aktivizovali, postupovali od jednoduššího ke složitějšímu. Žáci pracovali svým individuálním tempem, častým střídáním metod a forem se dařilo celou hodinu udržet jejich pozornost. Výborné pracovní návyky projevily již po dvou měsících děti prvního ročníku. Psychohygienické podmínky byly standardní, individuální potřeby žáky byly zpravidla zohledňovány. Zejména na prvním stupni věnovali vyučující dostatečný prostor pro relaxační a pohybová cvičení. Leváci byli správně posazeni.

S motivací pracovali vyučující různě – výborně, dobře, avšak i zanedbatelně. Motivaci ovlivnily nejvíce osobní zkušenosti jednotlivých vyučujících. Efektivně byli motivováni žáci v dyslektických a prvních třídách.

V interakci a komunikaci mezi učiteli a žáky byla zaznamenána pozitivní zjištění. Žáci akceptovali daná pravidla chování, bylo zřejmé, že jsou vedeni k toleranci a vzájemnému respektování. Učitelé utvrzovali soustavně sociální návyky. V sledovaných hodinách také žáci vyjádřili svůj názor, argumentovali, bylo zřejmé, že jsou v tomto směru vedeni.

Na horší úrovni byly mluvní projevy žáků. Učitelé z důvodu zrychlení tempa raději sami odpovídali za žáky, nebo nevyžadovali vždy odpovědi celou větou, spokojili se s jednoslovnou odpovědí.

V hodinách byli žáci slovně průběžně hodnoceni, převažovalo pochvalné či povzbuzující hodnocení. Klasifikace známkami byla zdůvodňována. Zápisy v žákovských knížkách dokladují rovnoměrnost klasifikace mluvnice, literární výchovy a slohu. Vhodné využití hodnocení bylo ovlivněno opět zkušenostmi a osobnostními vlastnostmi jednotlivých učitelů.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyku byly na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém a německém jazyku

Ve škole je vyučován anglický a německý jazyk. Výuku zajišťuje celkem dvanáct vyučujících, šest v každé skupině. Úvazky se pohybují od tří do 16 hodin. V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem v 17 hodinách, osmi anglického a devíti německého jazyka u deseti vyučujících. Všech 12 vyučujících je k výuce cizích jazyků pedagogicky způsobilých, chybí jim však způsobilost odborná. Zúčastnili se a zúčastňují řady jazykových kurzů, které jim napomáhají některé nedostatky odstranit. Přesto byla v některých hodinách, a to zvláště angličtiny, zaznamenána věcná pochybení a výslovnostní chyby.

Plánování a příprava jednotlivých hodin byla lepší v němčině. V té se vyučující více zaměřili na promyšlení forem a metod výuky než v angličtině, kde byla příprava zaměřena hlavně na obsah a návaznost jednotlivých hodin. Stanovené cíle výuky byly většinou přiměřené. Časově-tematické plány, které vyučující obou jazyků zpracovávají, jsou formální, vycházejí výhradně z učebnic a učitelům slouží minimálně.

Škola má několik jazykových učeben, které jsou vyzdobeny většinou osobně vyrobenými gramatickými přehledy, jazykovými plakáty a mapami. Nástěnné gramatické přehledy, stejně jako obrazové soubory slovíček a frází, případně přehledy na magnetické tabule atp. škola nevládní. Ve třídách nejsou stabilně umístěny audiovizuální pomůcky, učitelé je ve vyučování nepoužívali. Ve čtyřech hodinách angličtiny a pěti němčiny byl použit magnetofon. Kvalita nahrávek a jejich reprodukce byla hlavně v některých hodinách angličtiny na úkor srozumitelnosti. V jedné hodině němčiny byl použit zpětný projektor. Škola nemá počítačové jazykové programy (jejich použití se připravuje), vyučující nemají ani elektronický ani jiný velký specializovaný slovník. Žákovské slovníky škola má, jsou různé kvality a vyučující je v hospitovaných hodinách nepoužili. Naprostou většinu užitých pomůcek si tak učitelé vyrábějí a připravují sami – jedná se hlavně o okopírované texty a cvičení.

Oblast vyučovacích metod, organizace a psychohygieny výuky patřila k nejslabším složkám vyučování cizích jazyků a zde také byly mezi oběma předměty největší rozdíly. Hodiny německého jazyka byly promyšlenější, přesnější a důslednější. Převažoval v nich frontální styl výuky a většina hodin vynikala pevnou stavbou: úvod, ve kterém se žáci dověděli o hlavních cílech a chystaném průběhu hodiny byl zaregistrován celkem v šesti hodinách, shrnující závěr ve čtyřech. Oproti tomu pouze jedna hodina angličtiny byla účelně uvedena úvodem a skončila hodnotícím závěrem. Ve dvou hodinách němčiny a jedné angličtiny se objevila skupinová

práce, v žádné z hodin němčiny nepracovali žáci ve dvojicích, což bylo součástí tří vyučovacích jednotek anglického jazyka. Vzhledem k tomu, že naprostá většina hospitovaných hodin byly opakovací nebo procvičovací (pouze v jedné hodině němčiny vyučující žákům vysvětlila novou mluvnici), byly konverzační záměry splněny jen z malé části. Do dvou hodin němčiny a jedné angličtiny vyučující zařadili jazykové soutěže a hry, do kterých se žáci aktivně a s chutí zapojili. V hodinách angličtiny se několikrát stalo, že maximum práce za žáky odvedli v hodině vyučující, spokojovali se s jednoslovnými odpověďmi a minimálně podporovali žákovskou tvořivost. Vedle toho byly dvě hodiny němčiny v nejvyšším ročníku prakticky bez tempa, zdoluhavé a neefektivní, neboť prakticky celých 45 minut se žáci zabývali jediným úkolem. Kromě hodin ve třídách se zaměřením na žáky se specifickými poruchami učení chyběla větší diferenciací úkolů a individuální přístup k žákům. Práce s chybou nebyla zaznamenána. Kladem bylo cílené zařazení nácviku výslovnosti do dvou hodin němčiny a dvakrát nácviku spelování do angličtiny. Do tří hodin němčiny ve čtvrtém až šestém ročníku vyučující vhodně zařadili jednoduchá relaxační cvičení, která oddělila jednotlivé provedené úkoly a zároveň povzbudila žáky v další práci. Největším kladem výuky cizích jazyků bylo vyučování jazyka německého ve třídách se zaměřením na žáky se specifickými poruchami učení. Zvláště hodina v VI. D splňovala veškeré didaktické, metodické i obecně pedagogické požadavky na výuku žáků s těmito poruchami.

Oblast motivace žáků patřila také k slabším složkám výuky cizích jazyků. Jak již bylo uvedeno výše, práce ve skupinách nebo dvojicích byla spíše výjimkou a žáci spíše než ke spolupráci byli nabádáni ke klidu. Motivace známkou se objevila v jedné hodině němčiny a jedné angličtiny. Pochvalu jako silný motivační prvek použili celkem pětkrát němčináři ve třídách se zaměřením na žáky se specifickými poruchami učení, angličtináři pouze jednou.

Vzájemná interakce a komunikace učitel – žák byla nejlépe hodnocenou oblastí obou předmětů a mezi nimi nebyly v této součásti vyučování rozdíly. Vzájemná pravidla byla respektována, žáci se nebáli vyučujících v případě nejasností zeptat a dostávalo se jim korektních odpovědí. Atmosféra převážně většiny hodin (kromě němčiny v VII. D a devátého ročníku) byla pracovní a příjemná. Rozvoj komunikativních dovedností žáků byl omezen na úzkou skupinu těch nejlepších.

Oproti interakci a komunikaci patřilo hodnocení žáků ke slabším výukám cizích jazyků. Celkově hodiny postrádaly průběžné hodnocení žáků a jejich úspěšnosti stejně jako průběžné hodnocení jednotlivých provedených úkolů. Pouze v jedné hodině němčiny provedla vyučující zhodnocení skupinové práce žáků, což ještě více podpořilo jejich soutěživost. Klasifikace byla zaregistrována pouze jedenkrát v angličtině, kdy vyučující známku nijak nezdůvodnila.

Žákovské výsledky jsou v obou jazycích zjišťovány tradičními metodami: ústním a písemným zkoušením, zadáváním dílčích nebo opakovacích testů apod. Systematická analýza výsledků, která by přispívala k jejich průběžnému zlepšování, prováděna není.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyku byly dobré, v německém jazyku velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Průběh výuky byl sledován ve třinácti vyučovacích hodinách, ve všech ročnících. Dlouhodobě je výuka plánována správně, případné úpravy posloupnosti probíraného učiva negativně neovlivňují návaznost probíraného učiva na předcházející témata. Úroveň aktuální přípravy byla poměrně rozdílná u jednotlivých učitelů, od méně časté rutinní přípravy pouhého obsahu až k převládající promyšlené přípravě obsahu, metod i potřebných pomůcek. Stanovené cíle ve třídách běžného typu byly vhodné a přiměřené, ve třídách specializovaných byly v tomto

ohledu zaznamenány problémy s respektováním individuálních vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků a příprava výuky nebyla těmto potřebám přizpůsobena.

Z hlediska kvalifikace učitelů je výuka matematiky velmi dobře zajištěna. Všichni splňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a všechny učitelky, které vyučují ve specializovaných třídách, absolvovaly základní kurzy pro práci se žáky, kteří mají specifickou vývojovou poruchu učení. Přesto některé z nich nedokázaly poznatky z těchto kurzů vždy využít. Po stránce věcné odpovídala výuka učebním osnovám, učivo bylo žákům předkládáno odborně správně (jen některé učitelky nepoužívaly důsledně a přesně odbornou terminologii).

Velmi rozdílně byla využívána materiální podpora výuky. Ve většině hodin byly používány názorné pomůcky, v některých hodinách chyběla technika či vhodné pomůcky, přestože je má škola k dispozici. Právě tak je rozdílná didaktická podnětnost jednotlivých učeben vzhledem k cílům výuky, organizační uspořádání učeben vzhledem k činnostem probíhajícím ve vyučovacích hodinách, estetická úroveň a působivost, obecně byl lepší stav zaznamenán ve třídách prvního stupně.

Výuka byla zhruba v polovině zhlédnutých vyučovacích hodin organizována jako přímá, frontální, s menším podílem aktivních činností žáků. Ve zbývajících hodinách se objevovaly různé skupinové aktivity. Individualizace výuky se projevovala spíše v přímé pomoci učitele jednotlivým žákům při jejich samostatných činnostech, ve smyslu diferencovaného přístupu k žákům byla jen ojedinělá (ve třídách prvního stupně častější). Někteří učitelé dokázali výuku zorganizovat tak, aby mohly být rozvíjeny i další kompetence (sociální přístupy k učení), např. zařazovali různé kooperativní úkoly, didaktické hry a soutěže spojené s kooperací uvnitř celého týmu. V malém počtu vyučovacích hodin ve třídách druhého stupně neměli žáci téměř žádnou možnost v jejich průběhu vydechnout, relaxovat, tempo výuky bylo zbytečně velké a negativně se promítalo do úspěšnosti učení.

Motivace žáků činila některým vyučujícím problémy. Úvodní často nahrazovali pouhým oznámením cíle či programu. Průběžná motivace ve třídách druhého stupně nejčastěji vyplývala z obsahu učiva, méně z organizace, metod a forem práce. Probudit zájem a aktivitu se dobře dařilo učitelům ve třídách prvního stupně.

Klima v navštívených třídách bylo vesměs příznivé, mezi žáky a učiteli bylo patrné vzájemné respektování. Žáci se chovali ukázněně, akceptovali dohodnutá pravidla komunikace. Většina učitelů projevila snahu rozvíjet u dětí dovednost slušně sdělit názor a diskutovat, dala jim možnost prosadit svůj názor, obhájit své řešení. Někteří učitelé však stále nedovedou v hodinách vymezit přiměřený prostor pro diskusi, trvají na vlastních postupech řešení úloh jako jediných správných.

Některým vyučujícím matematiky na druhém stupni se nepodařilo respektovat individuální schopnosti při zadávání úkolů a při průběžném hodnocení žáků skrýt rozladění ze zjištěného stavu. Tito učitelé také zapomínali oceňovat snahu a dílčí pokrok. Převážně však dokázali využít každou příležitost pro pochválení, dobře pracovali s chybou a využívali ji ve prospěch žáků. Pouze v jediné hodině byl klasifikován výkon, klasifikační stupeň byl se žákem diskutován, bylo využito metod sebehodnocení, učitel klasifikaci zdůvodnil. Také metoda oddálení klasifikace působila silně motivačně.

Jak bylo patrné ze zápisů v žákovských knížkách žáků a podle stavu oprav v pracovních sešitech, učitelé matematiky průběžně diagnostikují stav znalostí žáků a rovnoměrně a s dostatečnou četností zjišťují výsledky učení. Výsledky pozorování ve sledovaných vyučovacích hodinách svědčí i o tom, že svá zjištění většinou podrobují analýze, která je základem pro další vyučovací postupy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopise

Výuka přírodopisu byla sledována v průběhu sedmi vyučovacích hodin v šestém až osmém ročníku.

Zjištěná kvalita personálního zabezpečení výuky a výchovy přírodopisu je vysoká. Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících v hospitovaných hodinách měla kladný vliv na věcnou a odbornou správnost výuky. Učitelé byli informováni o žácích se specifickými vývojovými poruchami učení a individuální práce s nimi byla při sledovaných hodinách zaznamenána. Vlastní příprava vyučujících na jednotlivé sledované hodiny byla kvalitní, projevila se v dobré návaznosti na předcházející témata se stanovenými cíli výuky.

Výuka probíhala převážně v odborné pracovně, která je vhodně vybavena a uspořádána, vzhledem k cílům a činnostem pro výuku přírodopisu. V této pracovně je umístěn obrazový a informační materiál, biologické preparáty a přírodniny, ilustrující a aktuálně doplňující vyučovaná témata. K dispozici je zde promítací technika a videotechnika, která nebyla v hospitovaných hodinách použita. V ostatních kmenových třídách názorný přírodopisný materiál a didaktická technika chybí. Při výuce byly k demonstraci využity jen některé pomůcky. Materiální podpora sledované výuky měla průměrnou úroveň.

Vyučující výjimečně zařazovali pestré výukové metody, upřednostňovali frontální vedení, v případě potřeby zařazovali individuální výuku a pomáhali těm žákům, kteří tuto pomoc potřebovali. Žáci měli možnost získávat poznatky převážně verbálním působením učitelů i pomocí názorných pomůcek. Aktivita žáků byla rozdílná v ročnících i v průběhu výuky. Vyučující vždy vhodně reagovaly změnou činnosti a jinými relaxačními prvky, popřípadě zmírněním tempa výuky.

Vstupní motivace byla převážně nahrazena sdělením programu hodiny. Průběžnou motivaci a také interakci a komunikaci se žáky ovlivňovaly osobnostní vlastnosti vyučujících a úroveň byla rozdílná. Týmová spolupráce žáků, vzhledem k zmíněnému způsobu výuky, nebyla vždy možná.

Výuka probíhala v dobré pracovní atmosféře, učitelé byli v interakci s žáky klidní, někteří více důsledně vyžadovali pracovní a sociální návyky. Žáci respektovali daná pravidla chování. Ve sledovaných třídách byly děti důvěřivé, přátelské, vyučující vstřícní. Možnost vyjadřování vlastního názoru, argumentace a diskuse zůstaly většinou nevyužity, rozvoj komunikativních možností a dovedností byl omezen. Žáci jen zřídka odpovídali celou větou, v jejich mluvních projevech byly rezervy. Všichni učitelé většinou opravovali nespisovná vyjádření, nenásilnou formou využívali dříve získaných znalostí žáků, vždy se snahou o jejich motivaci k navazujícímu učivu. Ve sledovaných vyučovacích hodinách nechyběl funkční shrnující a hodnotící závěr.

Ve většině sledovaných hodin učitelé chválili, oceňovali výkony žáků, povzbuzovali a pomáhali, převažovalo ústní pozitivní hodnocení. Méně bylo využito úspěšného sebehodnocení žáků. V průběhu výuky byly vhodně využity mezipředmětové vztahy, učivo bylo aktualizováno vlastními prožitky žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopisu byly hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v praktických činnostech.

Stanovená týdenní časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu, činí jednu hodinu týdně. Žáci na druhém stupni jsou zpravidla rozděleni do skupin s přiměřeným počtem žáků a výuka probíhala i ve dvouhodinových blocích. Učební osnovy mají vyučující rozpracovány do tematických plánů učiva. Konstantní členění učiva do jednotlivých ročníků reaguje na materiálně-technické zázemí školy a umožňuje žákům projít všemi složkami předmětu. Při přípravě na výuku zohledňovali vyučující aktuální složení třídy (spojení žáků s dyslektických tříd), věkové zvláštnosti žáků i jejich schopnosti. Podle zápisů v třídních knihách byla kontinuita výuky zajištěna. Příprava na vyučování byla, až na dvě výjimky, vynikající.

Na druhém stupni vyučují učitelé bez aprobační pro daný předmět. Přidělení praktických činností do úvazku vychází z jejich odbornosti a zájmu. Absence pedagogické a odborné způsobilosti na prvním stupni nemá negativní dopad na kvalitu výuky. Výuka všech vyučujících byla věcně a odborně správná.

Zhlédnuté hodiny na prvním stupni probíhaly v klasických třídách, jejich uspořádání a vybavení umožňovalo plnit stanovené cíle. Prostory byly funkční, působily dobrým estetickým dojmem. Výuka na druhém stupni, s ohledem na rozvrh, se uskutečňovala v pracovních přírodopisu, výtvarné výchovy a v počítačové učebně. Použité pomůcky, nástěnný materiál a nástroje (stroje) odpovídaly zvoleným cílům. Žáci pracovali se staršími učebnicemi, vyučující využívali informativní literaturu. Zařazení diaprojekce a využívání televizní obrazovky zjednodušilo žákům práci. Materiální podpora výuky byla velmi dobrá.

Organizace jednotlivých hodin byla vesměs dobře uvážena a připravená. Byla ale odlišná, od globální výuky v I. A, až po málo efektivní způsob v 6. ročníku. Uplatnění v ní našly skupinová i individuální práce. Žáci se seznámili s teoretickým učivem a poté se učili aplikačním dovednostem. Na prvním stupni převládala samostatná práce s papírem (skládání, lepení, stříhání, barvení). Výrobky byly charakterizovány podzimními motivy. Cílem bylo utvářet u žáků pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí. Na druhém stupni se žáci učili poznávat a určovat ovocné stromy a o zpracování a využití jejich produktů. Pracovali na šicích strojích. Seznamovali se s grafickým editorem Zoner Callisto. Sledované hodiny měly kratší část teoretickou, větší část vyučovací jednotky byla věnována praktické práci s počítačem. Dle zjištěných výsledků vyučující bezprostředně volila další postupy a k probíranému učivu se podle potřeby průběžně vracela. Mezi nedostatky většiny hodin patřilo, že mluvené slovo vyučujícího převládalo nad mluveným projevem žáků. Při inspekci nemohla být posouzena výuka technických prací, protože v době inspekce z důvodu nemoci vyučujících neprobíhala.

Ve většině hodin byla zařazována úvodní motivace. Především vhodně připravené náměty (programy) motivovaly žáky. V některých hodinách byli žáci motivováni písničkou, hrou nebo vyprávěním. Méně vyučující využívali příklady z praxe, možnost kooperace mezi žáky. V hodinách bylo využíváno průběžně povzbuzování, o předmět žáci jeví živý zájem. Motivace žáků byla velmi dobrá.

Vyučující vytvářeli v průběhu všech hodin velmi příznivou atmosféru. Ve všech hodinách byla akceptována stanovená pravidla v komunikaci učitel - žák, chování žáků bylo slušné a ohleduplné. U menších dětí se někdy projevila menší tolerantnost při vzájemné komunikaci. Úroveň této oblasti byla velmi dobrá.

Až na I. A a II. B bylo podceněno hodnocení žáků. V závěru několika hodin chybělo celkové zhodnocení práce žáků úplně. Absentovalo ocenění pokroku, využívání hodnocení

a sebehodnocení žáků. Hlavní důvod bylo časové nedodržení hodin a dokončení práce v další hodině.

Celkově byla výuka předmětu velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Plán autoevaluace je součástí celkového plánu kontrolní činnosti a je zaměřen na zpracování, zadávání a analýzu prověrek z tzv. hlavních předmětů (nejčastěji český jazyk a matematika), které obsahově připravuje vedení školy s jednotlivými předmětovými guaranty a organizuje jejich zadávání. Mezi vedením školy a učiteli byly dohodnuty konkrétní ukazatelé kvality.

Systém neumožňuje srovnání s vnějším prostředím, porovnává jen uvnitř školy. Finanční náročnost komerčně dodávaných testů a některé další okolnosti vedly k tomu, že škola ustoupila od jejich nákupu a zadávání.

Veškerá sledovaná výuka měla velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ A ŠKOLNÍM KLUBU

Přestože rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol nerozlišuje školní družinu (dále jen ŠD) a školní klub (dále jen ŠK), ale ve výkazu Škol (MŠMT) V 3-01 jsou uvedeny počty oddělení ŠD a počet skupin ŠK odděleně. Do pěti oddělení ŠD bylo zapsáno 139 dětí z 1.-5. ročníku. V 31 skupinách ŠK pracuje 188 dětí z 1.-9. ročníku. Oba údaje uvedené v tomto výkazu souhlasí se skutečností.

ŠD je v provozu ráno od 6:30 do 7:45 hodin, odpoledne od 11:40 do 16:00 hodin. Organizace družiny se do jisté míry podřizuje provozu školy a přání rodičů. ŠK navštěvují nejen žáci příslušné věkové kategorie, kterým je legislativně určen (věk odpovídající věku žáků druhého stupně), ale i žáci mladší. Jeho činnost není činností běžného ŠK v plném rozsahu, ale uskutečňuje se pouze v zájmových útvarech, které by mohly prakticky stejným způsobem pracovat jako zájmové útvary zřízené základní školou (tzn. podle § 9 odst. 9 vyhlášky o základní škole). Zájmové kroužky nebyly při inspekci navštíveny, neproběhly v nich hospitace a jejich činnost nebyla hodnocena.

Informační systém pro rodiče zajišťuje škola standardními prostředky pomocí vnitřního řádu, přihlášek dětí do ŠD a ŠK a třídních schůzek. Kromě aktivit během školního roku provozuje i prázdninovou činnost, pořádá letní prázdninový tábor.

Realizace činnosti ŠD

Činnosti ŠD a zájmových útvarů ŠK jsou provázány. Vedoucí vychovatelka se účastní pravidelně pedagogických rad a každý den konzultuje se zástupkyní pro první stupeň. Svou prací ŠD a ŠK umožňují rozvoj individuálních schopností dětí a přispívá ke smysluplnému naplnění jejich volného času. Všechny vychovatelky ŠD současně vyučují, čímž je zaručena kontinuita výchovné práce v celém zařízení. Podle potřeby spolupracují vychovatelky ŠD s ostatními učitelkami. Plán práce činnosti ŠD je přílohou plánu práce školy. ŠD se podílí pravidelně na akcích školy.

Práce školní družiny navazuje na výchovně-vzdělávací činnost školy.

Vnitřní dokumentace (přehled výchovné práce, záznam o zájmovém útvaru, zápisové lístky, docházkový sešit) je vedena přesně a přehledně.

Zápisy v Přehledu výchovné práce průkazně zachycují průběh výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny.

Organizace a průběh činností ve ŠD

Ranní činnosti ve ŠD, provozované ve velké herně, jsou společné pro děti všech oddělení. Odpolední činnost je organizována maximálně efektivně, v určenou dobu se počet oddělení zmenšuje. Při ranním provozu a v pozdních odpoledních hodinách byl v družině dostatečný počet dětí. Týdenní program vyváženě zahrnuje všechny činnosti stanovené vyhláškou pro ŠD. Jeho sestavení odpovídá potřebám dětí mladšího školního věku. Režim dne je pestrý, reaguje operativně na roční období. Vedoucí vychovatelka v ročním plánu vyváženě plánuje kolektivní a individuální formy činnosti. Organizace činností ve sledovaných hodinách byla účelná a promyšlená. Provoz ŠD respektuje psychohygienické zásady činnosti, včetně zavedeného pitného režimu. Rozsah provozu odpovídá potřebám žáků a jejich zákonných zástupců. Negativem je volný přístup dospělých osob do areálu ŠD.

Realizace zhlédnutých činností splňovala požadavky pedagogiky volného času. Bylo v nich zřejmé prolínání několika výchovných složek, včetně rozvoje pohybových dovedností. Děti se mohly v celém prostoru volně a samostatně pohybovat, měly dostatečný prostor k individuální relaxaci. Mohly si volit zájmovou činnost nebo se seberealizovat v rámci řízených činností. Do her se děti zapojovaly na základě dobrovolného rozhodnutí, které vycházelo z jejich vnitřních potřeb. Komunikace a spolupráce mezi nimi vykazovala znaky vzájemné důvěry a tolerance. V době oběda převažovaly sebeobslužné činnosti, při utváření hygienických a společenských návyků byla patrná důslednost vychovatelek. Při práci v zájmových útvarech (anglický jazyk, informatika, historie) si děti ověřovaly a upevňovaly získané školní poznatky. Dostatečně rozmanité množství podnětů podchycovalo jejich zájem. Některé kroužky (gymnastika, keramika) vytvářely ideální podmínky pro rozvoj talentu žáků. Individuální přístup vychovatelek, především při řízených činnostech, vedl k aktivnímu prožitkovému učení. V průběhu hospitací bylo zřejmé, že žáky připravené činnosti baví, pracovali s chutí a zaujetím. Převažovaly řízené aktivity. Mezi nimi převládala především výtvarná výchova. V hojné míře byl využíván k pracovním tvořivým aktivitám přírodní materiál, textilie, různé druhy a formáty papíru. Děti prokázaly zručnost při pracovních a výtvarných technikách (stříhání, nalepování, trhání papíru, manipulace s textilem). Pozitivní bylo uplatnění prvků týmové spolupráce. Výpočetní a audio technika i hudební nástroje byly pravidelně používány.

Mezi jednotlivými výchovami a činnostmi byla zřetelná motivační provázanost a propojenost. Motivační činnosti prolínaly všemi aktivitami, zejména u dětí mladšího školního věku. Respektovány byly pedagogické zásady především kvantitativně a kvalitativně přiměřené stimulace. Vyprávění (pohádka, písnička, případně hotový výrobek) podněcovaly zájem dětí. Při diskusi si společně podle zájmu o tématu popovídaly, měly možnost si rozvíjet komunikativní dovednosti.

Všechny vychovatelky při zhlédnutých hodinách vydávaly jasné pokyny, dbaly na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel. Mezi dospělými i dětmi byla patrná důvěra a přiměřená tolerance. Hodnocení dětí bylo citlivé, zpravidla pozitivní, povzbuzovalo jejich zdravé sebevědomí, byla oceňována snaha a pokrok. Děti se na ně obracely s důvěrou.

Školní družina plní své sociální poslání, umožňuje žákům možnost kvalitního využití volného času. Průběh činností je celkově hodnocen jako velmi dobrý.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci

Zjištění o stavu výchovy a vzdělávání k lidským právům z tematické inspekce *Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci* budou zpracována v celostátním měřítku odborem metodiky ČŠI a začleněna do veřejné výroční zprávy ČŠI o školním roce 2003/2004.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji, které jsou uvedeny ve zřizovací listině školy.
- Škola má kvalitně vypracovaný roční plán enviromentální výchovy pro školní rok 2003/2004.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (Školský úřad Kolín, čj. 101/98, ze dne 12. listopadu 1998)
2. Zřizovací listina (Město Kolín, bez čj., ze dne 11. října 1993)
3. Dodatek č. 1 ke zřizovací listině (Město Kolín, ze dne 5. listopadu 1998)
4. Třídní knihy školního roku 2002/2003
5. Třídní knihy školního roku 2003/2004
6. Třídní výkazy, katalogové listy
7. Protokoly o komisionálních zkouškách
8. Organizační řád, organizační členění školy (materiál ředitele školy platný od 1. ledna 1994)
9. Provozní řád školy (materiál ředitele školy k 1. září 2001)
10. Roční plán vedení školy 2003/2004 (ředitel, září 2003)
11. Plán kontrol 2003/2004 (ředitel, září 2003)
12. Kompetence vedoucích pracovníků v oblasti kontrolní činnosti (příloha Plánu kontrol)
13. Personální dokumentace (ředitele, dvou zástupkyň ředitele, výchovných poradkyň, učitelů sledovaných předmětů, pedagogických pracovníků školní družiny a školního klubu)
14. Rozvrh hodin pro školní rok 2003/2004
15. Úvazky učitelů pro školní rok 2003/2004

16. Úvazky pedagogických pracovníků školní družiny a školního klubu pro školní rok 2003/2004
17. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003 (ředitel, bez čj., ze dne 8. září 2003)
18. Vybrané katalogové listy žáků, kterým ve šk. roce 2002/2003 bylo uděleno výchovné opatření
19. Řád školy (ředitel, poslední úprava s platností od 1. ledna 2003)
20. Zápisy z pedagogických rad
21. Oznámení o udělení výchovných opatření
22. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/2003 včetně podkladů
23. Osobní dokumentace žáků se specifickými poruchami učení
24. Časové a tematické plány výchovných poradkyň (září 2003)
25. Plán prevence pro školní rok 2003/2004 (preventistka a ředitel, září, říjen 2003)
26. Seznam integrovaných žáků
27. Individuální programy integrovaných žáků
28. Interní úprava učebního plánu pro jednotlivé ročníky základní školy
29. Vybrané časově-tematické plány některých sledovaných předmětů
30. Rozpis témat praktických činností pro jednotlivé ročníky druhého stupně
31. Kritéria pro přiznání osobního ohodnocení (materiál ředitele školy platný od 1. dubnu 2002)
32. Seznam garantů předmětů pro první stupeň 2003/2004
33. Seznam garantů předmětů pro druhý stupeň 2003/2004
34. Seznam učitelů 2003/2004 – přehled vzdělávání
35. Přehled výchovně vzdělávací práce všech oddělení ŠD (za školní rok 2002/2003 a 2003/2004)
36. Přihlášky žáků do ŠD (školní rok 2002/2003 a 2003/2004)
37. Docházkový sešit školní rok 2003/2004
38. seznam žáků přihlášených do zájmových útvarů ŠK (pro školní rok 2003/2004)
39. Přehled výchovné práce v ŠD a zájmových útvarech ŠK pro školní rok 2003/2004
40. Řád školní družiny při ZŠ Prokopa Velikého, Kolín ze dne 1. září 2002
41. Inspekční zpráva (ČŠI, čj. 032 325/98-2050, ze dne 28. prosince 1998)

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré. Úroveň dosažené kvalifikace jednotlivých pedagogických pracovníků je poměrně vysoká, jejich odborná a pedagogická způsobilost je účelně využívána. Vytvořený systém organizace je funkční, pravomoci byly delegovány promyšleně, organizace činnosti a provozu školy byla celkově hodnocena jako velmi dobrá. Ve způsobu vedení zaměstnanců, v oblasti dalšího vzdělávání a v kontrolním systému základní školy byla zaznamenána výrazná pozitivní zjištění. Povinná dokumentace je ve škole vedena řádně a zodpovědně. Řízení školy má vynikající úroveň.

Prostorové podmínky školy již neumožňují žádný zásadní rozvoj bez větších investic zřizovatele. Aktuální stav je dobrý (až na některé potřeby zejména v oblasti sportu a tělesné výchovy), umožňuje realizovat vzdělávací program školy v celém rozsahu. Vybavení školy má průměrnou úroveň, některé pomůcky jsou již opotřebované, didaktická technika včetně počítačů rychle stárne.

V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem v 72 hodinách. Jen malý počet dílčích sledovaných ukazatelů byl hodnocen stupněm „vyhovující“, výrazně převažovalo hodnocení velmi dobré, výjimkou však nebylo ani hodnocení vynikající. Celkově byl průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech velmi dobrý. Jen kvalita výuky anglického jazyka a přírodopisu byla hodnocena stupněm „dobrý“. Zejména chybějící odbornost vyučujících cizích jazyků ovlivňuje kvalitu výuky negativně. Úkoly a cíle ve vyučovacích hodinách byly převážně stanoveny věcně i obsahově vhodně, hodiny byly většinou velmi dobře organizovány, alespoň v některých hodinách učební styl podporoval aktivní učení žáků a umožňoval žákům se úspěšně uplatnit. V některých specializovaných třídách na druhém stupni se velmi dobře dařila speciálně-pedagogická práce v českém jazyku, méně pak v dalších předmětech. Největší problémy vyplývaly z rozporu mezi snahou některých učitelů dodržovat učební osnovy v jejich plném rozsahu a hloubce a možnostmi, které dávalo aktuální složení třídy. Ve třídách druhého stupně se také učitelům méně dařilo využívat motivaci a podporovat sebehodnocení. V některých hodinách byly zaznamenány prvky sociálního učení. Převážná většina učitelů projevovala ve sledovaných vyučovacích hodinách vůči žákům partnerský vztah. Řešení drobné nekázně probíhalo v klidu a bez zbytečných emocí. K závažnějším kázeňským přestupkům nedošlo, žáci akceptovali a respektovali pravidla slušného chování a jednání.

Školní družina je téměř bezproblémovou součástí školy, nedostatky jsou materiálně-technického rázu. Zájmová činnost v tzv. školním klubu je mimořádně rozsáhlá.

Poslední inspekce ve škole proběhla v prosinci 1998. Dobrá práce školy, která byla konstatována v příslušné inspekční zprávě, trvá. Škola vzala v úvahu také doporučení, přetrvávají pouze některé nedostatky v materiálně-technické oblasti, které souvisejí s prostorovými a finančními možnostmi školy a jejího zřizovatele.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu – školní inspektorka:	Mgr. Zdeňka Fadrná	Fadrná v.r.
Členové týmu – školní inspektori:	Mgr. Eva Grušová	E. Grušová v.r.
	Václav Zemek	V. Zemek v.r.
	RNDr. Antonín Smrž	A. Smrž v.r.
	Mgr. Petr Drábek	P. Drábek v.r.

Členové týmu – kontrolní pracovníci: Ing. Hana Borůvková, Václava Suchánková, Zdeňka Bláhová

V Kutné Hoře dne 11. listopadu 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. listopadu 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jan Dvořák	J. Dvořák v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Mgr. Zdeňka Fadrná, Komenského nám. 6, 284 01 Kutná Hora. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2003-12-03	c2-1140/03-2050
Zřizovatel	2003-12-03	c2-1141/03-2050

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.